

V Gradcu pa nas nočejo, da bi se kot kmetijske podružnice ustanovili, si potem iste naročevali ter s pomočjo iste zboljšali svoje gospodarstvo.

Upam, da moje misli ne bodo previsokoteleče, če rečem, da bi si kedaj s pomočjo Kmečke zveze ustanovili lastno kmetijsko družbo.

Da pa se to izvede, je potrebno, da pristopimo vsi kot en mož k bodoči zvezi, pustivši vse osebno, strankarsko na stran. Bodimo edini vsaj v delu za zboljšanje našega gmotnega blagostanja. Izven združne organizacije ni misliti na zboljšanje našega položaja.

Politični ogled.

— **Državni zbor** je začel zadnji teden zopet svoje zasedanje, in sicer zadnje pred razpustom. Za naše kraje važno je, da se je sprejela hmeljska postava. Vsak na Avstrijskem pridelani hmelj se bo pri prodaji moral imenovati kot avstrijski hmelj, vse druge oznake pa morajo biti resnične, vendar niso potrebne. Postavo bomo objavili v narodno-gospodarskem delu. V ponedeljek se je sprejela okvirna postava zaradi mirovnih sodišč. V torek je prišla na dnevni red vinska postava, koje glavni namen je, prepovedati izdelovanje umetnih vin, kakor se to mnogokrat zgodi po kletih mestnih vinskih trgovcev.

— **Kmečki sinovi** so najboljši vojaki, je rekel vojni minister v seji avstrijske delegacije dne 5. t. m. Zato pa bi naj vojaška uprava se ozirala na to in dovoljevala ob času žetve dopuste.

— **Preganjanje kristjanov na Francoskem.** Francoska vlada, ki je na čisto navaden roparski način ugrabila cerkveno premoženje, zatrjuje v svojih listih v enomer, da noče žaliti „verskega čuta“, ampak da hoče le pripomoči cerkvi in kristjanom do prave prostosti. Tako pisarijo tudi izvenfrancoski liberalni listi dol donjihovih slovenskih bratcev. Kako vlada res osrečuje kristjane s „svobodo“, kažejo nekateri dogodki, ki jih je te dni „Slovenec“ sporočil dopisnik iz Pariza. Kapelico zaprtega samostana v ulici de Due so izpremenili v slaboglasno gledališče. Občinski svet v Žezu (pri genevskem jezeru) je razpisal javno prodajo cerkve. V Mervillu v Normandiji se je ustanovila razkolna občina, ki je bogoslužna dejanja poverila nekemu odstavljenu duhovniku. V Salon sur Saone in v Compiègne so mirovni sodniki obsodili župnike zaradi „nedovoljenega branja maše“ na denarno globo. V Val d'Azolu v Vozezah je učitelj zahteval od deklice, ki nosijo okolu vratu križce, naj jih takoj odstranijo, češ, to žali „nepripravnost šole“. Ker deklice tega niso hotele storiti, so jih za en mesec izključili iz šole. Občinski svet v Brestu je prepovedal pri vseh pogrebnih bogoslužnih dejanjih. Vojna uprava je 13 duhovnikov, ki so že doslužili od postave zahtevano vojaško leto, poklicala v vojake, da doslužijo še eno leto. Predsednik sodnega dvora v Troaju je pri utemeljiti neke razsodbe rabil izraz: „ker se je država polastila premoženja katoliške duhovščine.“ Justični minister je zaradi tega sodnika postavil pred kasačijski dvor, ki ga bo zaradi tega sodil. Tako torej skrbi „svobodna“ francoska vlada za „svobodo“ vesti! Kot najbolj svobodna dežela pod solncem božjim je znana Severna Amerika, kjer imajo resnično svobodo vsa naziranja in tudi vse verske družbe. Država sicer pravi, da je brezverska, t. j. noče biti ne protestantska, ne katoliška, ne židovska, ampak vsakemu državljanu pušča njegovo vero, ne da bi koga preganjala in ropala cerkve, ampak še celo s svoje blagajne podpira vse razne verske družbe, češ, saj so verniki vsake izmed njih vendar tudi naši državljani! Zato pa je tudi cela severoameriška javnost ogorčena nad divjaškim počenjanjem francoskih vladnih roparjev, ki ga s studom obsojajo ter pravijo, v naši resnično svobodni Ameriki bi se kaj takega nikdar ne moglo zgoditi. Francoskim in tudi našim kričačem o „svobodi“ bodo seveda malo neljube te velepomembne izjave, ki so jih minuli teden ameriški katoličani,

združeni tudi z drugoverci, sklenili poslati svojemu predsedniku Roseveltu in tamošnjim zastopnikom evropskih vlad. Francoskim katoličanom pa bode to v veliko tolažbo ob teh bridkih dneh ter jih bo bodrilo, da stanovito vstrajajo, dokler ne včakajo zopet časa, ko si bodo nasprotniki razbili glavo ob skali Petrovi!

— **Rusija in Japonska** se zopet pravdata radi Vztoke, ker je sedaj nastopil čas, da se raztolmači v posameznostih in uvede Portsmouthski dogovor miru. Zadnje dni se je bilo celo bati, da bi nespornost mogoče donesti novo rusko-japonsko vojno, ali ruska diplomacija dokazuje, da si v Rusiji nikakor ne žele novih vojsk. Mej tem pa gredo zahteve japonske diplomacije vedno drznejše preko mej portsmouthskega dogovora. Japonci zahtevajo nevsprejemljive predpavice ribolova na ruskih obalah in odprta vrata plovbi na reki Sungari. Rusija se drži mirno, Japonska je drzna. O Rusiji vemo, čemu je sedaj krotka. Ona se je poučila, da treba že prisvojeno ozemlje poprej temeljito osvojiti kulturno, gospodarski in vojaški, a še le potem misliti na potrebni „korak dalje.“ Da je bila Rusija uverjena o tem pred vojno, bi bila tedaj privolila v japonske želje glede Koreje, Port-Artur bi bil še danes ruski. Japonska, zmage pijana, ne more mirovati. Očitne so njene nakane glede severnega dela otoka Sahalina in Vladivostoka, dobiti jih v roke. Japonska drži sedaj v Mandžuriji dvakrat več vojske nego Rusija ter si prizadeva z vsemi silami, da vse Japonske izseljenke, ki so doslej silili v Ameriko, spravi v Korejo in Mandžurijo. Vendar pa sedanja onemoglost Japonske in Rusije in drugi tuji vplivi ne dovoljujejo, da bi prišlo takoj do vojne. A sam razvoj razmer — če bodo tekle v tej smeri — prisili obe strani v nedeljni bodočnosti — v novo vojno. Da se temu pride v okom in da se na Vztoke zagotovi trajen mir, dostojen človečanstva, svetuje dr. Dillon, petrograjski dopisnik „Daily Telegrapha“ in jako dober poznavalec Rusije in Japonske, angleški vladi, naj ona prepriča obe stranki, da se odrečeta vsaki misli na nove navale. Prijateljski odnosi Rusije in Anglije ter zavezništvo angleško-japonsko morata zagotoviti mirno rešitev vztočnega vprašanja.

Razne novice.

Ustanovni zbor „Slovenske kmečke zveze“ se bo vršil v ponedeljek dne 21. t. m. ob 10. uri predpoldan v mali dvorani II. nadstropje Narodnega doma v Mariboru. Ker liberalni učitelji in advokatski koncipienti ter njih pristai hočejo naskočiti ustanovni zbor ter kmečko zvezo spraviti v svoje roke, zato je **pristop omejen na vabila**. Kdor ima vabilo, glaseče se na njegovo ime, dobil bo pristop. Sicer pa bo kmečka zveza kmalu priredila shode po celem Spodnjem Štajerju, da se vsi kmetje lahko seznanijo z njenimi težnjami.

* **Osebnosti.** Prestavljeni so: davčni pristav Ant. Kunej iz Slovenjgradca v Šmarje, davkar Ant. Grejan iz Ormoža v St. Lenart, Janez Sternšek iz Šladminga v Ormož, davčni kontrolor Jožef Masten iz Pöllau v Slov. Bistrico, davčni pristav Ladislav Jerše iz Voitsberga v Kozje, davčni oficijal Janez Škoflek iz Brežic v Ptuj, davčni pristav Gustav Schwarschnig iz Radgone v Šoštanj.

* **Zgodovinsko društvo za Slov. Štajersko** skliče dne 23. januarja ob 8. uri zvečer v restavraciji mariborskega „Narodnega doma“ izvenredni občni zbor. Na dnevni red pride zelo važno vprašanje o južnoštajerskem narodnem muzeju. Ta zelo važna kulturna zadeva štajerskih Slovencev pač zasluži vso pozornost, zatorej je pričakovati obilne udeležbe.

* **Kaj je s šolskimi počitnicami?** Dosedaj so glavni pristai nove stranke liberalni učitelji. Kako je kmetu ta največji del nove stranke prijazen, vidimo iz stališča liberalnih učiteljev glede šolskih počitnic. Da sebi olajšajo delo, naložili so skrbi in neprijetnosti kmetu ter lani predstavili počitnice. Kmetje, pozor!

Tako je bil položaj na Malti jako težaven. Komaj 700 Maltežanov je stalo mnogim tisočem bojaželjnih Turkov nasproti, kajti bojazmožnih mož na otoku ni bilo mnogo.

„Pred začetkom boja je poklical junaški Jean de Lavalette svoje viteze k posvetovanju. Vseh 700 je prišlo v svetlih oklepih in visoko redovno dvorano in se vsedlo v polukrogu okolu kneza.

Jean de Lavalette je hitro vstal s svojega sedeža ter pozdravljajoč pogledal svoje viteze; žarek veselja je zasvetil v njegovih očeh: samo v boju izurjeni, jekleni možje!

„Ljubi bratje in redovni tovariši“, začel je knez, „znano vam je, Allahovi častilci so prišli, kakor puščavske kobilice, da nas ugonobe. Nevarnost je velika, sultan je prisegel, da nas uniči do zadnjega, če se ustavljamo. Naših pomožnih čet ni od nikoder, — sedaj mislim, je moja dolžnost, vas spomniti, da še imamo čas otok predati in brez nevarnosti oditi.“

Lavalette je vtihnil za trenutek; iz obrazov 700 vitezev se mu je svetila nasproti bojaželjnost, nemirno so se pregibali na svojih sedežih, pričakujoč daljnih predstojnikovih besed.

— Dalje sledi.

* **Protiverski list** v slovenskem jeziku bodo začeli izdajati in Pragi. Imenoval se bo „Svobodna Misel“. Opozarjamo na to, ker bodo gotovo skušali list vsiliti našemu ljudstvu, zlasti med polizobraženimi stanovi.

* **Vestna in hitra je naša pošta!** Dne 20. dec. m. l. je bilo v Mariboru oddano pismo z lepo pisanim slovenskim naslovom za Vuzenico, ki je trg nekaj postaj nad Mariborom. Poštni uradnik pa je pripisal s krepko roko: Bosnia. Ker tam niso našli naslovljenca, so poslali pismo na Kranjsko in še-le dne 7. t. m. je — menda po nesreči? — prišlo vendar v prave roke. Pa recite, da ni to v orno uradovanje na naši pošti!

* **Ornig in cena živine.** Da so ptujski mestni očetje s svojim Ornigom na čelu naravnost nasprotni slovenskemu kmetu, so dokazali dejanski tudi v svoji zadnji občinski seji, kjer so odobrili predlog bukovinjskih židov iz Černovic, naj se odprejo meje za uvoz živine iz Rumunije in Rusije. Ta uvoz bi bil le v prid židovskim predkupcem ali mešetarjem, ki so, kakor znano, krivi, da je meso tako drago; že večkrat se je dokazalo, da imajo naše dežele dovolj živine za domačo potrebo. Ornig pa je seveda povsod prvi, kjer velja slovenskega kmeta vdariti! Zato je tudi sedaj za to, da se odprejo meje tuji živini in se na ta način poslabša cena naši živini. „Štajerc“, no, tvoj Ornig je lep kmečki prijatelj!

* **Slovenska kmečka zveza.** Ustanovitev te zveze je spravila stranko liberalnih učiteljev in advokatskih koncipientov popolnoma iz ravnotežja. Na eni strani priporočajo vstop vseh liberalcev v to zvezo, na drugi strani pa hočejo dati tudi svoji stranki bolj kmečki značaj. Zato oznanjajo, da bodo priredili velik gospodarski shod Narodne stranke, pri katerem jim bodo baje tudi potovalni učitelji priskočili na pomoč. Mi nimamo nič proti temu shodu, ampak le z veseljem pozdravljamo, če se bo vsaj pri dr. Tavčarjevih knapih na Štajerskem širilo večje razumevanje kmečkih vprašanj!

* **Poglejte si liberalne učitelje!** Celjska narodna stranka ali liberalno-učiteljska stranka hoče baje tudi kmeta pomagati in nasvetuje kmetijski pouk, kmetijske šole itd. Vse prav dobro! Toda mi vprašamo liberalne učitelje: Kaj pa je glede šole, ali se ne bo kmalu predručala kmetu na korist? Ali še boste vedno na kmetu sovražnem stališču kot dosedaj? In zakaj se ne gojijo povsod šolski vrti, ki bi lahko mnogo koristili naši deci? Pri vsaki šoli se mora narediti tak vrt, toda na kolikih šolah se v resnici goji! Takaj na dan, Narodna stranka, s svojo prijaznostjo do kmeta!

* **Prijatelji resnice.** „Narodni list“ se je vendar toliko ohrabil, da je priznal svojo laž o dr. Korošcu, češ, da je prinesel dr. Korošec v „Slov. Gospodarju“ neresnično poročilo o glasovanju zaradi dvetretjinske večine. Seveda k preklieu je moral pridjati zopet napad, da dr. Korošec ni postopal složno z gg. Plojem in Robičem, ker je pri posvetovanju v klubu bil drugega mnenja nego omenjena dva gospoda. Volilci in poslanci še seveda zaradi tega vedno ne smatrajo dr. Korošca za rušilca sloge; „Narodni list“ pa bi ga napadal, če bi ne imel svojega lastnega mnenja, ravno tako kakor ga sedaj, ko je pokazal svoje mnenje. Sicer pa liberalna stranka in njeni voditelji naj ne govorijo o neslogi, kajti kedar se izgovori ta beseda, pogleda vsak slovenski Štajerc le na nje.

Mariborski okraj.

Zblaznel je 57letni krojaški pomočnik Jernej Kovač, doma v Ko-trivnici pri Rogatecu. Dne 14. t. m. je prišel na policijo v Mariboru ter začel tarnati, naj ga rešijo, ker ga zasledujejo levi in tigri, ki ga hočejo raztrgati. Prepeljali so ga v Gradec. Kovač je že bil dvakrat v norišnici.

m Slivnica pri Mariboru. V nedeljo dne 6. t. m. je predaval potovalni učitelj Goričan v šoli o Rajfajzovkah, brezobrestnih posojih, porabi in prodaji sadja. Obžalovati je, da se takega, ravno kmptom tako potrebnega poduka, tukajšni kmetje izogibajo. Prihodnjič pridite v obilnejšem številu, saj bo le v vašo korist. — Zadnji „Narodni list“ je z dopisom od nas vse razžalil, ker je očitno lagal, češ, duhovščina se volitve ni udeležila. S tem je „Nar. list“ prav jasno pokazal, da dela le neslogo in prepir. Zato ta list naši ljudje z ogočenostjo vračajo. Da smo zdaj pri volitvi v občinski odbor propadli, ni naša krivda, ker so prišli vsi zavedni kmetje in tudi posestniki iz Orehovevasi. Toda bivši oskrbnik je s svojimi privrženci pripomogel do zmage nasprotnikom. — Več et delovala je na tukajšni šoli učiteljica gč. Anka Wut v vsestransko zadovoljnost. Otroci so pri poduku dobro napredovali. Sedaj je prestavljena v Grobelno. Ko se je od šolarjev poslavljala, je jokala cela šola, ker žal je bilo vsem otrokom, da izgubijo svojo priljubljeno učiteljico, katero so ljubili kakor svojo mater. Ko so otroci z rosnimi očmi doma pripovedovali, kako ljubeznivo se je od njih poslavljala, so tudi stariši za njo žalovali. Take naklonjenosti in ljubezni želimo njej tudi v sedanjem delovanju.

m Laporje. Po večernicah dne 13. t. m. se je zbralo nad 200 zavednih laporskih mož, m'adeničev in deklet v stari šoli. Župnik Medved pozdravi navzoče in da besedo g. Čížeku kot zastopniku štajerske kršč.-socialne zveze, ki je v jedernatih besedah razlagal korist in potrebo izobraževalnih društev. V odbor društva so voljeni sami zavedni mežje in mladeniči, ki so nam porok, da bo društvo gotovo prosperovalo. Oglasilo se je nad 100 udov; mešani in moški laporski pevski zbor nam je zapel par lepih pesmi, ki so celo slovesnost mnogo povzdignile. Pevci in pevke, le krepko naprej! Vaše petje naj privabi društvo mnogo udov,

so vodile v krasno palačo maltežkih redovnikov.

Saj je bila tudi hrabrost in podjetnost takrat potrebna. Kajti Soliman II., mogočni in strahoviti vladar Mosleminov, ki je viteze-redovnike in s tem tudi krščanstvo pregnal že leta 1522. z otoka Roda, stegnil je sedaj svojo roko tudi po ljubki Malti, katero je podaril Karl V. 1530 ob jednom s sosednjim otočičem Gozzo in Comino Maltežanom. Ne samo v Mali Aziji, temveč tudi na Grškem, na otokih Egejskega morja in na severni afriški obali je nabiral pomožne čete, in več kakor 30.000 mož je peljal na dobro preskrbljenem brodovju proti Malti.

Na čelu vojske je stal sivi zmagoslavni nadpoveljnik Kara Mustafa. Turški vojaki so bili napolnjeni besne bojaželjnosti; saj jim je njihova vera obljubovala posebno veselo življenje v nebesih, če pokončajo čim največ „krščanskih psov“ in če v boju padejo.

2. Pred začetkom boja.

Koncem aprila se je vsidrilo v južnozahodnem pristanišču malteškega otoka 200 Solimanovih ladij, in 20.000 Mosleminov (Turkov) je stopilo brez zaprek na suho in obdalo glavno utrdbo Sv. Elmo. Zastonj so pričakovali Maltežani španskih čet, še vedno jih ni bilo videti.